

12.04.2017

Opetushallitus
Hakaniemenranta 6
00530 Helsinki
mirja.kuortinen@oph.fi

Asia: Taiteen perusopetuksen laajan ja yleisen oppimäärän opetus- suunnitelman perusteiden uudistaminen

Viite: OPH-679-2017 (15.3.2017)

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry (myöhemmin Arene) kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Ammattikorkeakoulujen kulttuurialojen koulutusten kannalta korkeatasoinen taiteen perusopetus on erittäin keskeinen asia osaavien opiskelijoiden rekrytoinnin ja elinikäisen oppimisen näkökulmasta. Taiteen perusopetuksen sisällöt ja siinä syntyvä osaaminen koskettavat ammattikorkeakoulujen antamaa koulutusta.

Osa taiteen perusopintoihin osallistuvista nuorista jatkaa harrastustoimintaa ammatiksi – joko toisen asteen koulutuksessa tai korkeakoulussa. Toinen näkökulma ammattikorkeakoulujen yhteydestä taiteen perusopetukseen liittyy pedagogisiin koulutuksiin. Ammattikorkeakouluista valmistuvat musiikkipedagogit, tanssinopettajat ja teatteri-ilmaisun ohjaajat tulevat toimimaan vuosikymmeniä taiteen perusopetuksen oppilaitoksissa.

Arene näkee kannatettavana, että opetussuunnitelmaperusteita on yhdenmukaistettu rakenteellisesti. Opetussuunnitelmien perusteet on myös laadittu hyvässä ja vuorovaikutteisessa prosessissa eri sidosryhmien kanssa. Avoin verkkopalautekysely on myös lisännyt sidosryhmien tietoisuutta muutoksesta ja myös sitouttaneet eri toimijoita muutokseen. OPS-uudistus ei sisällä myöskään liiallista alakohtaista säätelyä, joka on myönteinen asia.

Kaikkien taiteenalojen kuvaaminen samassa opetussuunnitelmaperusteasiakirjassa tuo hyvin esiin taiteen perusopetuksen laajuuden ja kokonaisuuden. Yleisen oppimäärän työpajaopintojen muuttaminen teemaopinnoiksi selkeyttää rakennetta. Opetussuunnitelmaperusteissa korostettu taiteidenvälinen ajattelu on tärkeää.

Uudistetut opetussuunnitelmaperusteet edellyttävät oppilaitoksilta uudenlaista ajattelua ja opetussuunnitelmien kehittämistä. Taiteen perusopetusta tarjoavien oppilaitosten resurssit vaihtelevat merkittävästi. Arene esittää, että muutoksista tiedottamiseen ja oppilaitosten tukemiseen opetussuunnitelmaprosessissa kiinnitetään erityistä huomiota. Opetussuunnitelmaperusteet olisi tärkeää olla myös saatavilla englannin kielellä.

LUKU 2: Taiteen perusopetuksen lähtökohdat

Luvussa kuvataan selkeästi taiteen perusopetuksen tehtävä, yhteiskunnallinen rooli, arvoperusta ja toimintaperiaatteet sekä taiteen perusopetuksen yksilön henkilökohtaiseen kehitykseen ja aktiiviseen toimijuuteen liittyvä oppimiskäsitys.

2.1 Sekä yleisessä että laajassa oppimäärässä on jatko-opintovalmiuksien kehittyminen kuvattu samalla tavalla. Tämä antaa lukijalle harhaanjohtavan kuvan erilaajuisissa oppimäärissä saavutettavasta taitotasosta.

2.4

Yleisessä oppimäärässä mainitaan taiteidenvälisyyden hyödyntäminen. Laaja oppimäärä tarjoaa vielä monipuolisemman mahdollisuuden taiteidenväliselle osaamiselle, mutta vastaava maininta puuttuu laajan oppimäärän kuvauksesta.

LUKU 3: Opetuksen toteuttaminen

3.2

Oppilaitosten velvollisuus jatkuvaan taiteenalan sekä pedagogiikan osaamisen kehittämiseen on perusteltua. Se on kuitenkin monelle haaste. Arene esittää, että toiminnan resursoinnissa huomioidaan korkeakoulujen täydennyskoulutuksen ja kehittämistoiminnan mahdollistava tuki alan oppilaitoksille. Opetussuunnitelma- ja pedagoginen kehittämisosaaminen tulisi sisältyä myös ammatillisen opettajakoulutuksen opetussuunnitelmiin.

LUKU 6: Oppimisen arviointi

6.4

Ammatillisiin ja korkeakouluopintoihin hakeutumisen kannalta opintojen ja oppimäärän pelkkä numeerinen arviointi ei ole merkityksellistä. Todistuksessa ja hakijoita arvioitaessa sanallinen arviointi, joka kuvaa oppilaan toiminnallista roolia suhteessa projektiin tai lopputyöhön, on keskeisempää.

Etenkin lapsilla harrastuksen alkuvaiheessa numeerinen arviointi ei tue harrastukseen sitoutumista ja rakentavaa taitotason kuvaamista. Osa taiteen perusopetuksen opintokokonaisuuksista on muodoiltaan sellaisia, että numeerinen arviointi on epätarkoituksenmukaista ja jopa vaikeasti toteutettavissa.

YHTEENVETO LAUSUNNOSTA

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaperusteiden uudistamisessa on huomioitu toimintaympäristön muutos sekä taiteen kentällä nousseet kehitystarpeet.

Taide- ja kulttuurikasvatus on merkittävä kansallisen sivistyksen ja luovuuden ylläpitäjä. Arenen näkemyksen mukaan opetussuunnitelmaperusteet antavat oppilaitoksille laajan liikkumavaran, jolloin jokaisen oppilaitoksen pedagoginen osaaminen ja vastuu toiminnan kehittämisessä korostuvat.

Opetussuunnitelmaperusteiden muutoksen ohjauksessa Opetushallituksella on keskeinen rooli. Myös oppilaitosten ylläpitäjien tulee sitoutua uusiin tavoitteisiin.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Tapio Varmola
Puheenjohtaja

Riitta Rissanen
Toiminnanjohtaja